

TÜRKÇENİN YABANCILARA ÖĞRETİMİ *

Türkçenin öğretimiyle ilgili yapılan çalışmaların tarihi, sanıldığından daha eski yıllara dayanır. Türkçenin diğer dillerle olan münasebetlerinin Türklere ait yazılı kaynaklardaki ilk işaretlerini *Orhun Abidelerinde* buluruz. *Orhun Abidelerinin* bir yüzünün Çince olması, VIII. yüzyılın başlarında dahi Türkçenin başka dillere çevrilmesi konusunda bazı çalışmaların yapılmış olduğunu göstermektedir. Runik harfli Uygur dönemi yazıtlarının bir kısmında da başka dillere ait veriler bulunmaktadır. Bugünkü Doğu Türkistan sahasında ise IX. yüzyılda başlayan ve XIV. yüzyıla kadar süren Sanskritçe ve Çince den Eski Uygur Türkçesine pek çok dinî eserin tercüme edildiği dönem vardır ki sözü geçen dönemde Türkler “Uygur alfabesi” diye bilinen yeni bir alfabeyi kullanmışlardır. Türkçenin farklı alfabe ve dillerle olan münasebetlerinin en tipik örneklerinden birini X. yüzyıla ait bir fal kitabı olan *İrk Bitig*’deki uygulamalar teşkil etmektedir. Yine İslâmî dönem kültür çevresinde XI. yüzyılda kaleme alınan *Divan-ı Lugâti’t-Türk* de Kaşgarlı Mahmud tarafından Araplara Türkçeyi öğretmek üzere tertip edilmiş ansiklopedik bir sözlüktür. Elimizde daha fazla belgenin bulunduğu X. yüzyıldan sonra kurulan Türk devletleri dönemlerinde Türkçenin iletişim dili olarak galiba altın çağını yaşadığını söyleyebiliriz. *Kitabü’l-İdrâk Li-lisânü’l-Etrak* ile *Mukaddimetü’l-Edep* başta olmak üzere kaleme alınan pek çok sözlük ve eser sözü geçen dönemde Türkçeye olan ilginin bir delili olarak değerlendirilebilir. Yine XIV. yüzyıla ait anonim bir eser olduğu bilinen *Codex Comanicus*’un Kıpçak Türkçesini öğretmek ve Hıristiyanlığı yaymak amacıyla kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Bilim, kültür, güvenlik,

* Bu yazı, Prof. Dr. İsa Özkan’ın 24.02.2005 tarihinde Türk Dil Kurumu’nda verdiği konferans metnidir.

siyaset ve ekonomik alanda diğer ülkelerden öne geçen ve uzun dönemde kalıcı bir güç ve başarıya ulaşabilen devletlerin dilleri de yaygın iletişim dili olma yolunda önemli kazanımlar sağlamaktadır. XI. yüzyıldan sonra da Türkçe, yazı ve konuşma dili olarak Selçuklu, Osmanlı, Altınordu ve Timurlular döneminde geniş bir alanda geçerli olan bir iletişim dili idi. Türkistan ve İdil-Ural sahasında Çağatay yazı dili, Anadolu, Balkanlar, Suriye, Irak, Ürdün, Arap yarımadası ve Kuzey Afrika'da Osmanlı Türkçesi iletişim dili olarak yabancıların en fazla rağbet ettikleri dildi. Ancak, XX. yüzyılın başlarındaki siyasî, kültürel ve teknolojik alandaki, değişmeler bu durumu ortadan kaldırdı.

Günümüzde dünyadaki yabancı dil öğretimiyle ilgili gelişmeler bizi çok farklı noktalara götürmüştür. Pek çok devlet ve dilin XX. yüzyılda tarih sahnesindeki yerini aldığını görüyoruz. Fransız dilci Quere: “1900 ile 1937 yılları arasında, son bin yıldakine yakın ölçüde yeni yazı dillerinin ortaya çıktığını” belirtmektedir. Bazı dil bilimcilerin iki bin yedi yüz, bir kısmının üç bin, bir kısmının da dört bine kadar vardığı dünyadaki mevcut dillerin yazı dili hâline dönüşümü ve bunların öğretimi konusu siyasetçiler arasında olduğu kadar dilbilimciler arasında da tartışılmaya devam etmektedir. Fransa'daki misyonerlik çalışmaları için XVI. yüzyılda Antoine Gallad ile başlayan Türkçeye ilgi Batıda yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi konusundaki dikkatimizi çeken ilk çalışmaların örneklerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bugünkü pek çok devlet, millî birlik ve bütünlüğünü dil üzerinden inşa etmiştir. Bu konu, XIX. ve XX. yüzyıldaki milletleşme çağında en fazla üzerinde durulan hususlardan biriydi. Ancak günümüzde küresel egemen güçler, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde bir taraftan insan hakları ve demokratikleşmenin gereği olarak, kültürel haklar çerçevesinde küçük alt kültür dillerine de yaygın ve eğitim hakkı verilmesini, kültür yapılarının bozulması pahasına, yeni azınlıklar yaratılmasını isterken, kendi ülkelerinde bu tür taleplere asla müsamaha etmemektedir. Diğer taraftan da bu kabil ülkelere, millî dillerinin işlenmiş ve zengin olmadığını gerekçe göstererek bugün dünyada geçerli kabul ettirdikleri kendi dillerinin öğrenilmesi ve kullanılması konusunda her türlü yola

başvurmaktadırlar. Dil ve kültür alanında sahip oldukları iletişim ve bilgi teknolojilerindeki mevcut güçlerini ve baş döndürücü gelişmeleri üstünlük kurmak ve asimilasyon için en etkili silah olarak kullanılmaktadırlar. Bilindiği üzere Birleşmiş Milletler’de iletişim dili olarak İngilizce ve Fransızca ile 1985 yılından itibaren sadece ekonomik ve sosyal konularda İspanyolca kullanılmaktadır.

Dünyadaki yabancı dil öğretimiyle ilgili bazı rakamlar bu alanın kültürel ve siyasî yönünü olduğu kadar ekonomik boyutunu da ortaya koymaktadır. Bir dilin bilim ve iletişim dili olmasının bütün imkânlarına sahip olan gelişmiş ülkelerden Amerika Birleşik Devletleri’ndeki yabancı öğrenci sayısı 561 bindi. Ancak 11 Eylül 2001 olaylarından sonra Orta Doğu ülkeleri başta olmak üzere Müslüman ülkelerden öğrenci alınmaması sonucunda bu sayı 61 bin azalmıştır. İngilizce öğrenmek için İngiltere’ye her yıl 600 bin kişi gitmekte, lisans ve lisansüstü öğrenim için ise ortalama bu ülkede 230 bin civarında yabancı öğrenci bulunmaktadır. Türkçemiz 230 milyona yakın büyük bir insan topluluğu tarafından konuşulmakla birlikte, dil grubumuz içinde bile yaygın bir iletişim dili olması konusunda önemli talihsizlikler yaşamıştır. Bu talihsizliklerin galiba en önemlisi, dünya hiçbir büyük dilin hatta Arapçanın bile karşılaşmadığı Türkçenin bugün çok farklı alfabelerle yazılıyor olması ve yirmiden fazla yazı dilimizin mevcudiyetidir. Dil ve kültür konusunda Türk toplulukları son 150 yıldan bu yana sistemli bir ayrıştırmaya tâbi tutmuşlardır.

Türkiye Türkçesinin bir bilim ve iletişim dili olması, Türkiye’nin sosyal, kültürel, ekonomik ve bilim alanındaki atılımlarıyla doğrudan ilgilidir. Türkiye, genellikle yurt dışına öğrenci gönderirken, 1991 yılından itibaren hatırı sayılır miktarlarda burslu öğrenci kabul eden bir ülke konumuna gelmiştir. Bugün ülkemizde “Büyük Öğrenci Projesi” çerçevesinde 6037 ve özel öğrenci olarak da 6 binden fazla olmak üzere on üç bin civarında yabancı uyruklu öğrenci bulunmaktadır. Cumhuriyetimizin kuruluşunun üzerinden geçen 83 yılın son yirmi beş yılında Türkiye Türkçesinin yabancılara öğretimde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Özellikle üniversitelerimizde, Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezleri ile Türk Dünyası Araştırma Merkezleri’nde

Türkçenin yabancılara öğretilmesi konusu bir ayrı disiplin olarak ele alınmış ve Türkiye Türkçesi uygulamalı olarak yabancılara öğretilmeye başlamıştır. Gazi Üniversitesi “Türkçe Öğretim, Araştırma ve Uygulama Merkezi”miz 1994 yılında kurulmuştur. Şahsımın 1997 yılından itibaren sorumluluğunu aldığı merkezimizde şimdiye kadar 2414 öğrenci, kursları tamamlayarak Türkiye Türkçesi sertifikası almaya hak kazanmıştır. Türkiye Türkçesini sadece Türkiye’de öğrenim görmek üzere gelen lisans ve yüksek lisans öğrencileri değil, diplomat, iş adamı, şirket görevlileri gibi değişik iş kollarına mensup yabancılar da öğrenmek için sözü geçen merkezlere müracaat etmektedirler. Ural-Altay dil grubunun Altay kolunda yer alan Türkçenin öğretimi konusunda şimdiye kadar yapılanları yok saymamakla birlikte maalesef çok fazla çalışma yapıldığını da söylememiz mümkün değildir. Türkçenin öğretimi konusundaki mevcut çalışmaların pek çoğu “el yordamıyla” yapılmış veya İngiliz, Fransız ve Alman dilinin yabancılara öğretimiyle ilgili uygulama ve yöntemlerin taklidi şeklindedir. Gazi Üniversitesi TÖMER olarak Yabancılara Türkçe öğretmek üzere hazırladığımız üç kitabımızda kelime sıklıklarını dikkate alarak dilin dört temel beceri alanı ve dil bilgisi konularını tarafımızdan yazılmış orijinal metinler üzerinde işledik. Bu kitaplarımızda dilin temel beceri alanları olan okuma, dinleme, yazma ve konuşma ile dil bilgisi için ayrı alıştırmalar ve sorular hazırlanmış; bir bütünlük içerisinde öğrencinin ne kadar kelime ve kavram öğrendiği sınavlar ve tutum ölçekleriyle belirlenerek bu çalışmaların diğer ünitelerde devamına dikkat edilmiştir. Gazi Üniversitesi TÖMER’de pedagojik olması bakımından dört temel beceri alanı ile dil bilgisi derslerinin her birine söz konusu alanlarda uzmanlaşmış öğretim elemanları girmektedir.

Batıda dil öğretimi başlangıçta çeviri yöntemi esas alınarak yapılmakta; bu metod özellikle Latincenin öğretiminde kullanılmaktaydı. Zaman içerisinde, dil bilimi alanında yapılan yeni çalışmalar, bu yönetime farklı yaklaşımlar getirmiştir. Fransız dilci Gouin’in “dil önce kulakla işitilecek, dille pekiştirilecek ve elle de okunup yazılacak” şeklinde dört temel beceriye kaynaklık eden düşüncelerle temelini attığı *Düzvarım Yöntemi*, tüme varımla

dilbilgisinin öğretimi ile diyalog ve gösteri tekniklerinden yararlanarak dilin yoğun bir şekilde öğretilmesi esasına dayanır. *Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi* ise yapısalcı dilbilimciler ile davranışçı psikologların etkisiyle dilin doğal öğreniminin dinleme ile başlayacağını, tekrarla pekiştirileceğini ve daha sonra diğer becerilerin öğretilebileceği tezini öne sürer. Bu yöntem Amerika Birleşik Devletleri'nde özellikle orduda, yabancı askerlere dil öğretiminde başarılı şekilde uygulanmıştır. Noam Chomsky ile D. P. Ausebel'in *Bilişsel Yöntemi*, dili kullanma biçimi ile dil kullanma yeteneği kavramları üzerine kurulmuştur. Dil öğreniminin alışkanlık ve şartlanmadan çok yaratıcı bir süreçte, zihindeki akılcı algılama etkinlikleriyle yeni bilgilerin depolandığı, eski bilgilerin ise yeni anlamlar ve bağlar kazandığı, dolayısıyla dil öğrenmenin düşünerek mümkün olduğunu öne süren bir yöntemdir. Son yıllarda ortaya çıkan *Eklektik Yöntem* olarak da bilinen *Seçme Yönteminde*, tek bir yöntem yerine öğrenmenin bütün aşamalarında uygun yöntemleri seçip kullanmayı ve böylelikle anadili nasıl öğreniliyorsa, bir başka dili de o şekilde öğretmeyi hedeflemektedir. Öğretim elemanları, yabancı dil öğretiminde bütün bu yöntemleri bilerek, dille ilgili her türlü materyalden yararlanıp, işlediği konu ve öğrenci grubuna göre kendi metodunu belirlemelidir.

Türkiye Türkçesinin öğretimi ile ilgili olarak 2000 yılında yayımladığımız üç ayrı kitabımızda yukarıda ifade edilen yöntemlerin hepsi gözden geçirilmiş birtakım yeni yollar denenmiştir. Kitabımızdaki orijinal taraflardan birisi her bir metnin tarafımızdan yazılmış olmasıdır. Sanat endişesiyle kaleme alınan metinler entrik unsurla ilgi çekici hâle getirilmiştir. Ancak dil öğretim yöntemlerinin bir kısmında metnin muhteva ve önemini hiç dikkate alınmadığını söyleyebiliriz. Ülkemizde yayımlanan Türkçe kitaplarında orijinal metinler neredeyse hiç yer almamaktadır. Oysa uygulamalar, metinlerin içeriğinin gerçekten de son derece önemli olduğunu göstermiştir. Metinlerin aktüel olması, öğrenci gruplarının ilgisini çekecek nitelikleri taşıması, her şeyden önce anlama, kavrama ve öğrenmeye önemli ölçüde katkıda bulunması gerekir. İşin bir başka boyutu da, metinlerde işlenecek konuların titizlikle belirlenmesidir. Metin oluştururken, insanlığın ortak kültürel değerlerini veya bir yabancıнын farklı bir ülkede karşılaşp merak

ettiği hemen her konuyu kapsamaması da dikkat edilecek bir diğer husustur. Kitapların yazım aşamasında yabancı dil öğretimiyle ilgili pek çok kitap taranmış, yabancı dil öğretimiyle ilgili yöntemlerden yararlanarak dil ve kültürümüzün öne çıkan konuları dikkate alınmak suretiyle bazı ortak temalar seçilmiş ve metinler buna göre kurulmuştur. Yazılan bu metinler, aynı zamanda kelime sıklığı bakımından da dikkate alınmıştır. Diyelim ki birinci metinde seçtiğimiz kelime sayısı 50 ise, bu kelimeler ikinci metnimizde yine tekrarlanmış, ancak buna bir 10 veya 15 kelime daha ilâve edilmiştir. Öğrencilerimiz böylece birinci kitabı tamamladığında 2235 kelime ve kavramı öğrenmiş olmaktadır. *Yabancılar İçin Türkçe II* adlı kitabımızda dil becerileri için artık daha karmaşık konuların gündeme getirildiğinden söz edebiliriz. İlk kitaptaki konular ile ilgili olarak şöyle birkaç örnek verilebilir. Bunlardan sosyal hayatı yansıtan “Bir Yabancımlın Yol Hikâyesi” ile ülkemizin tarih ve kültür zenginlikleriyle ilgili, İstanbul “Topkapı Sarayında” gibi ilginç konular işledik. “İnsanlar ve Meslekler” bölümünde, Naim Süleymanoğlu hakkında metin oluşturduk. Naim Süleymanoğlu, Türkiye’nin dünya spor kültürüne sunduğu önemli bir figür, şöhretli bir isim. Onun burada muhakkak yer alması, hem Türkiye’nin tanıtımı, hem de konunun ilgi çekmesi açısından gerekliydi. Yine belki Türk dünyasının çok yakından bildiği ve bütün dünyaca meşhur olan Cengiz Aytmatov’u bir konu başlığı olarak ele alıp işledik. Aytmatov’un biyografisi, sanatı ve eserleri hakkında kısaca bilgi ile resimlerine yer verdik. Kitaplarımızın konu ve muhtevalarının böylesine güncel olması genç ve değişik meslek gruplarındaki öğrenciler için ilgi çekici olmaktadır. Dil öğretiminde fizikî şartlar da çok önemlidir. Bunların başında sınıf ortamı gelmektedir. Gazi Üniversitesi TÖMER’deki tüm sınıflardaki öğrenci mevcudumuz hiçbir zaman on beş kişiyi aşmadı.

Gazi Üniversitesi Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÖMER), Türkiye Türkçesini öğreten ülkemizdeki üniversitelere bağlı dört kuruluş içerisinde ÖSYM tarafından burslu öğrencileri için yılda bir defa yapılan Türkçe yeterlik sınavlarında 1998 yılında bu yana %98’in üzerinde başarıya ulaşarak birinci olmaktadır. Birkaçı dışında tüm öğrencilerimiz Türkçe hazırlık

programını tamamlayarak üniversitelerde lisans ve lisansüstü öğrenime başlamaktadır. Gazi Üniversitesi TÖMER, Avrupa Birliği Erasmus, öğrenci değişim programlarında Türkiye Ulusal Ajansı tarafından Birlik ülkelerinden Türkiye gelecek öğrencilere Yoğun Türkçe Kursu düzenlemek üzere seçilmiştir.

Yabancılara Türkçenin öğretiminde, öğretim materyali, öğretim yöntemleri, öğretim elemanı, öğretim ortamı ve öğrenci boyutu gibi pek çok konuda ahenkli bir bütünlük sağlanamadığı takdirde başarılı olmak mümkün değildir. Gazi Üniversitesi TÖMER'in öğretim elemanlarının tamamı Üniversitelerin Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerini ilk beş derecede bitirmiş, alanlarında lisansüstü eğitime kayıtlı olan adaylar arasından sınavla seçilmiştir. Merkezimizin başarısında büyük bir birikim, fedakârlık ve heyecanla öğretim hizmetlerini yerine getirme çabamız bulunmaktadır. Türkçenin öğretimi konusunda ders döneminin başlangıcından itibaren her bir öğrenci için bir dosya açılmakta, pasaport bilgilerinden sağlık, izin, derslere devam ve başarı durumlarına kadar bütün bilgiler kaydedilmektedir. Öğrenci dosyasına ayrıca okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileriyle dilbilgisinde hangi aşamada olduğu, neleri öğrendiği, beceri düzeyi, anlama-kavrama ve öğrenme yeteneği bütün ayrıntılarıyla işlenmektedir. Belli kur dönemlerinde hedeflediğimiz başarıyı sağlayamayan öğrencileri başka özel gruplara alıp o gruplar içerisinde ilerleme kaydetmesini amaçlıyoruz. ÖSYM'nin yaptığı sınavlardaki başarımızın altında da bu tür bire bir çalışmalar gelmektedir.

Merkezimizde Türkiye Türkçesi öğretiminde Başlangıç (C_1, C_2), Orta (B_1, B_2) ve İleri (A_1, A_2) olmak üzere üç düzey ve altı basamak bulunmaktadır. Öğrencileri, haftalık, aylık kur ve sertifika sınavları Avrupa Birliği'nin dil pasaportunda ifade ettiği değerlendirme yöntemlerini dikkate alarak gerçekleştirmekteyiz. Yoğun Türkçe kurslarımız 950 saat sürmektedir.

Merkezimize şimdiye kadar 68 ülke, topluluk ve değişik kültür gruplarından öğrenci gelmiştir. Farklı dil, kültür ve aile çevresinden gelen öğrencilerimizin büyük çoğunluğunun müşterek amacı, öğrenim görmek veya çalışmak olmasına karşılık, bazılarının değişik alışkanlık ve bakış açıları, hatta önyargıları bulunmaktadır. Bu

öğrencilere Türkiye Türkçesini sevgi ve hoşgörü ortamı içerisinde öğretmeye çaba sarf etmekteyiz. Bu amaçla geziler, konferanslar, anma günleri, spor ve eğlence programları düzenlemekteyiz. Bu arada Türkiye Türkçesini öğretirken bir görevimiz de Türk kültürünü, Türk aile yapısını, kısacası Türkiye'yi, sosyal ve idarî yapımızı, bölgelerimizi, illerimizi tanıtmaya çalışmaktayız. Son yıllarda bilhassa “Büyük Öğrenci Projesi” diye adlandırılan bu proje çerçevesinde gelip farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerimizin Türkiye Türkçelerinin çok iyi seviyeye ulaşmış olduğunu söyleyebilirim.

Büyük Öğrenci Projesi kapsamında Türkiye'ye getirilen burslu öğrencilerin büyük bir kısmı ülkemize gelmeden önce bir sınav aşamasından geçmektedirler. Diğer bir kısmı, mahallî temsilciler tarafından objektif olmayan değerlendirmelerle seçilmektedir. Herhangi bir sınava girmeden gelen öğrencilerin öğrenmeye hazır bulunuşluk seviyeleri ve kavrama katsayıları sınavla gelenlerden daha zayıf durumda olduğundan Türkiye Türkçesi öğretiminde mesafe almakta zorlanmaktadır.

Dil öğretimiyle doğrudan uğraşmayanların ürettikleri ilk bakışta “cazip” gibi görünen bir teori vardı: Anadili herhangi bir Türk lehçesi olan öğrencilere, farklı bir yöntem uygulanabilir mi? Türkiye Türkçesinin, Türk soylu öğrencilerle, yabancılara öğretimi konusunda, ne gibi bir fark vardır? Uygulamalardan açık bir şekilde görülmüştür ki, dil öğretiminde biz her şeyden önce hedef kitlemizin her bir ferdini Türkiye Türkçesini öğrenmek isteyen adaylar olarak kabul edip onlara öyle yaklaşmalıyız. Her dil ve lehçeye göre özel bir yöntemin var olduğunu söylemek, çok iddialı olacaktır. Hatta dilimizi, Türkiye Türkçesine çok yakın Türk lehçelerini konuşanlara çok daha zor öğrettiğimizi ifade edebilirim. Meselâ Azerbaycan'dan gelmiş olan bir öğrenciye, hiç bilmeyenlere göre Türkiye Türkçesi öğretmemiz çok daha güç olmaktadır. Bu, onun Azerbaycan Türkçesindeki birtakım kalıp ifadelerden ve dil alışkanlıklarından vazgeçmeden Türkiye Türkçesiyle iletişim kurma oranının yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Azerbaycan Türkçesini bilerek gelen öğrencilerimizin anlama ve kavrama düzeyleri diğer dil ve lehçelere göre çok yüksek seviyededir. Ancak ana dili Azerbaycan Türkçesi

olan bir gencin standart Türkçeyi konuşurken telâffuz hatalarını düzeltmek hiç bilmeyene göre çok daha güç olmaktadır. Örnek olarak Türkiye Türkçesindeki “badem” sözünü, bir Azerbaycan Türkü, “badam” şeklinde telaffuz ettiğinde, karşısındaki ile iletişim kurabiliyor. Ancak doğru söylediğini zannettiği için konuşma ile ilgili hatalarını düzeltmemiz zor oluyor. Yine yazılı anlatımla ilgili olarak karşılaştığımız birtakım güçlükler bulunmaktadır. Arapçadaki ünlülerin az olması sebebiyle, özellikle Arap memleketlerinden gelen öğrencilere ünlüleri tam olarak öğretme konusunda çoğunlukla sıkıntıyla karşılaşıyoruz. Ünlüleri veya bazı sesleri gösteren işaretleri yazmamak hususunda öğrencilerin kusurlarını ancak pek çok uygulamadan sonra giderebiliyoruz. Dil öğretimi ile ilgili bu tip ilginç noktalarla karşılaştığımızı söyleyebilirim. Türkçenin yabancılara öğretimi konusunda birtakım eksikliklerimiz olmakla birlikte önemli bir aşama kaydettiğimizi ifade edebiliriz.

Günümüzde, Türkçenin öğrenimi konusunda, kurumların gayretlerinin yanı sıra basın yayın organlarının ve özellikle televizyon gibi kitle iletişim araçlarının çok önemli rolü olduğunu kanaatini taşıyoruz. Bilhassa televizyon programlarıyla, Türkiye Türkçesinin Orta ve Batı Avrupa’da yaşayan ve ana dilini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya bulunan soydaşlarımızın çocuklarına öğretilmesi konusunda özel programların hazırlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda Türk Cumhuriyetlerinde de Türkiye Türkçesi öğrenmeye yönelik büyük bir talep gözlenmektedir. Millî Eğitim Bakanlığımızın Türkçe Eğitim Merkezleri adı ile açmış olduğu merkezlerin tefrişinden, burada görev alacak öğretmenlerin seçimine, kitap ile diğer araç gereçlerin hazırlanması ve Türkiye Türkçesinin öğretimi konusunda hizmet içi eğitim kurslarının düzenlenmesine kadar pek çok problemin çözüm beklemektedir. Yabancı dil öğrenimi, bir atmosfer, heyecan ve talep işidir. Bu konu ile ilgili bir olayı nakletmeden geçemeyeceğim. Rusya Federasyonu, Tomsk Devlet Üniversitesi’nin konferans daveti üzerine eşimle birlikte 1999 yılında Güney Batı Sibirya’daki Novosibirsk şehrine gittik. Şehirdeki ziyaretlerimiz esnasında tercümanımız on altı yaşlarında bir Rus kızı idi. O, çok güzel Türkçe konuşuyordu. Sibirya’da tek bir Türk okulu yoktu. “Türkçeyi niçin, kimden ve nasıl öğrendiniz?” diye sorduğumda bana çok ilginç bir cevap verdi.

“Ben, Tarkan’ı çok seviyorum. Onun bütün eserlerini dinliyorum. Fakat dilini anlamıyordum. Onu anlamak için Türkçe öğrendim.” dedi. Türkiye Türkçesinin öğretilmesinde bazı cazibe merkezlerine ihtiyaç bulunmaktadır. Bugün Türkiye Türkçesinin bölgemizde, Türk dünyasında ve birtakım uluslararası kuruluşlarda iletişim dili olarak yer alması için yeni açılımlara ihtiyaç vardır. Bunun, için dünyada hemen her ülkede insanlar tarafından talep edilen teknolojik anlamda cazip markalarımızın olması, siyasî, ekonomik, kültürel alanda hatırı sayılır bir güç durumunda bulunmamız gerekmektedir. Bu örnek de gösteriyor ki Türkiye Türkçesi geçmişteki o ihtişamlı günlerine dönebilmesi için topyekûn bir seferberlik gerekmektedir.